

Scenariusz warsztatów dla ludzi w wieku od 10 do 100 lat

pt. „Nie ma dzieci, są ludzie” - ludzie ludziom...

CEL GŁÓWNY: Upamiętnienie ofiar niemieckiego obozu dla dzieci i młodzieży przy ul. Przemysłowej w Łodzi.

Uczestnicy warsztatów:

- poznają historię obozu przy ul. Przemysłowej;
- podejmą próbę odpowiedzi na listy byłych więźniów;
- własnoręcznie wykonają miniatury przedmiotów pierwszej potrzeby dla Chudego;
- stworzą kartki urodzinowe dla Chudego;
- napiszą krótką wiadomość do dzieci z fotografii;
- wykonają portrety dzieci z obozu;
- stworzą leporello – o uczuciach i emocjach.

Potrzebne materiały:

15-20 sztywnych kartonów formatu A4, kolorowe kartoniki pocztówkowe o wymiarach 10cm x 7cm (w liczbie członków grupy III), papier kreatywny, różnokolorowy papier biurowy, materiały piśmiennicze i artystyczne, kawałki tkanin, materiały do szycia, włóczka, gałganki, druciki, nożyczki, klej biurowy, taśma klejąca i inne materiały potrzebne do wykonania zadań w sposób kreatywny.

Czas: 3 godz.

Przebieg warsztatów:

I. Wprowadzenie (około 20 minut)

- opowieść o obozie w ujęciu historycznym – (prezentacja multimedialna wcześniej przygotowana przez grupę uczestników lub wizyta w Izbie Pamięci w Szkole Podstawowej nr 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi, z udziałem uczniów – przewodników);
- swobodne wypowiedzi uczestników, dyskusja – „Obóz przy Przemysłowej – daleki czy bliski?”.

II. Działania uczestników warsztatów (około 30 minut)

Uczestnicy warsztatów pracują w grupach, w parach lub indywidualnie (do wyboru). Wykonują zadania z wykorzystaniem dostępnych materiałów i wg otrzymanej instrukcji:

Grupa I:

Zapoznajcie się uważnie z treścią załączonych do instrukcji autentycznych listów małych więźniów, na które odpowiedź nigdy nie nadeszła. Podejmijcie wyzwanie i odpowiedzcie na nie. Kierujcie się gorącym sercem i wielką empatią. Niech Wasze teksty staną się symbolem pamięci i krzykiem o radość i szczęście dzieci na całym świecie. Kartki ze swoimi odpowiedziami przyklejcie na kartonach A4, obok listów dzieci.

Grupa II:

Poznaliście realia życia obozowego. Małym więźniom brakowało ciepła, miłości, matczynego dotyku, troskliwej dłoni ojca. W nadmiarze posiadali tęsknotę, cierpienie, chłód, głód, samotność. Wykonajcie miniatury przedmiotów, których posiadanie sprawiłoby dzieciom ulgę, radość, dałoby chwilę zapomnienia. Do Waszej dyspozycji są wszelkie dostępne w sali materiały. Krótko opiszcie swoje prace i przytwierdźcie je do kartonu A4.

Grupa III:

W obozie nie obchodzono urodzin. Niektóre dzieci pewnie nawet nie pamiętały daty swojego urodzenia. Zaprojektujcie kilka urodzinowych kartek dla Chudego. Pamiętajcie o życzeniach dla jubilata. Przytwierdźcie kartki do kartonu A4.

Grupa IV:

Otrzymaliście kilka fotografii z życia małych więźniów. Wyobraźcie sobie, że towarzyszyście im w chwili uwiecznionej na fotografii. Podpiszcie zdjęcia kilkoma zdaniem skierowanymi do bohaterów fotografii - tak, aby uchwycić „tamtą” chwilę. Rozmieście fotografie wraz z podpisami na kartonie A4.

Grupa V:

Chudy to postać z pomnika w parku Szarych Szeregów. Odwrócony tyłem do świata nie ma twarzy. Można powiedzieć, że chłopiec bez twarzy jest twarzą wszystkich więźniów obozu przy Przemysłowej. Podejmijcie wyzwanie i stwórzcie portrety dzieci, dajcie im twarze. Prace wykonajcie na kartonikach dołączonych do instrukcji.

Para „sklejająca”:

Przygotujcie stronę tytułową oraz krótką historię obozu na pierwszą stronę leporello. Wykorzystajcie dołączone do instrukcji materiały.

III. Prezentacja (około 20 minut)

Grupy prezentują efekty swojej pracy, przekazując swoje prace parze „sklejającej”, która łączy je w format leporello.

IV. Podsumowanie i ewaluacja (około 20 minut)

Rozmowa w kręgu na temat emocji, jakie pojawiły się w czasie warsztatów. Dyskusja na temat metody uczenia się historii przez emocje. Wnioski. Propozycje ciekawych sposobów upamiętniania.

Uwagi dla prowadzącego:

1. Nie narzucaj pomysłów, stwórz przestrzeń do samodzielnej pracy.
2. Pozwól zadawać pytania, również retoryczne.
3. Rozmawiaj o emocjach.
4. Daj wybór – pozwól pracować indywidualnie tym, którzy zgłoszą taką potrzebę.
5. Wyjaśnij uczestnikom, czy jest leporello.

Leporello, format leporello, harmonijka, parawanik (Źródło: Wikipedia)

1. *Rodzaj publikacji poligraficznej bezoprawowej, w postaci arkusza (lub wstęgi) grubego papieru lub kartonu, kilkakrotnie, równoległe, naprzemiennie złamywanego do postaci harmonijki. Format leporello jest stosowany w ulotkach, folderach, programach, prospektach itp.*
2. *Publikacja oprawowa, klejona w postaci kart tekturowych łączonych paskami wyrobu włókienniczego. Karty kartonowe są tutaj oklejane cienkim papierem, najczęściej wcześniej zadrukowanym. Kolejne grzbiety są klejone po naprzeciwległych stronach druku. Ten rodzaj publikacji w formie leporello zaliczamy do książek. Obecnie najczęściej są to książki dla dzieci, niegdyś wydawano tak nuty, modlitewniki i atlasy.*

Nazwa wywodzi się od imienia postaci z opery Mozarta – Don Giovanni. Leporello był lokajem i powiernikiem Don Juana, kolekcjonował wizerunki jego kochanek.

Scenariusz opracowała - Bożena Będzińska-Wosik - nauczycielka i dyrektor Szkoły Podstawowej nr 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi w Łodzi, pierwszej w Polsce publicznej „budzącej się szkoły”. Współinicjatorka ruchu „Budząca się szkoła”, który ma na celu inspirowanie szkół do wdrażania oddolnych zmian na rzecz kultury uczenia się. Doświadczona nauczycielka, edukatorka, moderatorka WDN (Wewnątrzszkolne Doskonalenie Nauczycieli), społecznik oddany sprawie upowszechniania wiedzy o historii dziecięcego obozu przy ulicy Przemysłowej w Łodzi.